

En modellflyklubb står og faller på om medlemmene har en plass å fly fra. Sammenhengen mellom en veldrevet klubb med bærekraftig medlemsmasse og økonomi, og egen modellflyplass er åpenbar. NLF Modellflyseksjonen har derfor laget denne veilederen i samarbeid med anleggskomiteen i NLF.

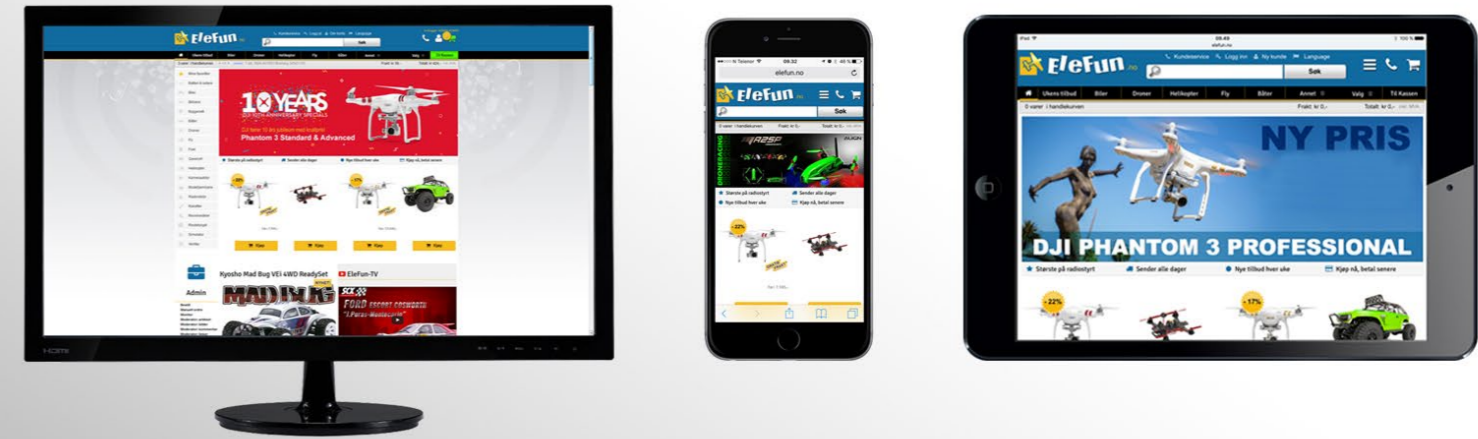
MODELLFLYPLASS

ANLEGGVEILEDER FOR
MODELLFLYKLUBBER I NLF

EleFun

DIN LEVERANDØR AV RADIOSTYRTE PRODUKTER

NORSK AERO

Utgitt med støtte fra Norsk Aero A/S
Svanemerket trykkeri med forlagsvirksomhet i Oslo

Norsk Aero AS
Wergelandsveien 1
P.B 826 Sentrum
0104 Oslo

Tlf: 23 10 29 00
E-post: post@norskaero.no
www.norskaero.no

Norges største utvalg!

- Rask levering
- Over 16.000 varer
- Variert utvalg
- Butikkutsalg 300kvm
- God service!

Besøk vår nettbutikk for mer info,
eller besøk vårt butikkutsalg i Grimstad.
Velkommen!

Versjon: 1.0

Skrevet av Jon Gunnar Wold, fagsjef modellfly
Takk til John Eirik Laupsa, Atle Klungrehaug, Morten Haave og Terje Gundrosen for innspill og tegninger.

Utgitt av Norges luftsportforbund 2016
www.nlf.no

kontakt@elefun.no
37 04 50 60

www.elefun.no

Elefun AS
Morholt 9
4886 Grimstad

Aurskog Høland modellflyklubb har et eksemplarisk anlegg på Løken i Høland. En langsiktig avtale med privat grunneier, god klubbøkonomi, og mange år med dedikert dugnadsinnsats ligger bak.
FOTO: Jon Gunnar Wold

Innhold

Innledning.....	3
Slik kommer du i gang.....	4
Finansiering.....	5
Godkjente anlegg for spillemidler	6
Støtteordninger for idrettslag.....	8
Dugnad.....	10
Regulering av anlegget.....	12
Bygninger.....	13
Haller for innendørsflyging.....	14
Tilgang til flyplasser.....	16
Støy og miljø.....	18
Sikkerhet.....	20
Stevner og konkurranser.....	21

Innledning

En modellflyklubb står og faller på om medlemmene har en plass å fly fra. Sammenhengen mellom en veldrevet klubb med bærekraftig medlemsmasse og økonomi, og egen modellflyplass er åpenbar. NLF Modellflyseksjonen har derfor laget denne veilederen i samarbeid med anleggskomiteen i NLF.

Denne veilederen tar primært for seg anleggelse, drift og vedlikehold av dedikerte modellflyplasser, men også tilgang til haller for innendørsflyging, og tilgang til flyplasser for flyging av stormodeller.

Det å finne et egnet område til en modellflyplass kan være så enkelt som å kjenne en grunneier som er villig til å leie ut litt jord til formålet, men det kan like gjerne være en årelang prosess med kommune, fylkeskommune og andre instanser. Selv med bistand fra NLF sentralt kan slike prosesser tære

på de tillitsvalgte i klubben. Derfor er klubbmiljøet det desidert viktigste i arbeidet med å anlegge en modellflyplass.

Tilknytningen til NIF og norsk idrett gjør at modellflygere blir tatt på alvor i kommunene. Alle spiller ikke fotball, selv om det kan se sånn ut i media. Dette vet idrettsrådet og politikerne i din kommune, og det er ingen som har argumentert imot at en modellflyplass skal anerkjennes som et idrettsanlegg. Det er derfor all grunn til å involvere lokale politikere i arbeidet så tidlig som mulig.

En målrettet og planlagt prosess, drevet av en modellflyklubb og støttet av NLF, har stor sannsynlighet for å lykkes.

Slik kommer du i gang

Rom ble ikke bygget på en dag. En modellflyplass i sin enkleste form er et lite område med kortklippet gress inntil en åker, og det er her du må starte. Klubbhus, strøm, toalett, parkeringsplasser og andre fasiliteter kan komme med årene. Har klubben en plass å fly på vil flere medlemmer komme til, klubbkassa gradvis fylles opp av kontingentkroner, og en dag har dere råd til det ene og det andre, og nok folk til å ta seg av vedlikeholdet som følger med. Det vil nødvendigvis ta flere år før et anlegg er skikkelig opparbeidet. Det viktigste er å finne et egnet område og en velvillig grunneier.

Opprette en anleggskomité i klubben

Arbeidet med nytt anlegg må koordineres, og klubben må finne den mest hensiktsmessige måten å organisere det på. Det lønner seg sjelden at alle medlemmene jobber hver for seg, like lite som at lederen er den eneste som jobber med saken. Å opprette en komité av frivillige som påtar seg å koordinere innsatsen med å finne et sted gjør det enklere for klubbens styre, og dersom medlemmene har tips om steder, sender de det til komiteens leder som sjekker ut alternativene og har oversikt over arbeidet. En av komiteens viktigste oppgaver er å dokumentere det som gjøres, slik at andre kan overta ved behov. Husk at prosessen kan ta flere år.

Kontakt kommune og idrettsråd

Sammen med kommunen kan du finne frem til egnede arealer, som på sikt kan reguleres til idrettsanlegg. Skal du ha tilgang til idrettshall, må du også starte i kommunen. Du må ta kontakt med den kommunen modellflyklubben din sokner til. Be om å få snakke med den personen i kommunen som har ansvar for kultur og idrett, og be om et møte hvor du legger frem klubbens planer.

Det finnes et idrettsråd i hver kommune. Han/hun skal hjelpe til å koordinere idrettslagene opp mot deres og kommunens behov, og fordele lokale aktivitetsmidler. Idrettsrådet vil hjelpe klubben å finne frem til rett person i kommunen, og kan delta i møter med kommunen sammen med klubben.

Finne et egnet sted på egenhånd

Den desidert mest brukte metoden for å finne et sted å være, er at noen i klubben kjenner en grunneier. Gjør man ikke det, må man kjøre rundt i området og finne egnede steder, og deretter komme i kontakt med grunneier. Det kan virke som ren lotto, men oddsene er at «noen kjenner noen», og at man til slutt finner egnede steder å jobbe videre med.

Finansiering

Hva koster en modellflyplass, og hvordan skal klubben skaffe penger? Det er ingen riktige, og heller ingen gale svar på det. Forskjellige estimater viser at en modellflyplass av type «liten» kan koste opp mot 1,5 mill. kr. å anlegge hvis man bestiller et anlegg nøkkelferdig. De fleste klubber har ikke råd til det med mindre de har betydelige oppsparte midler. Men mange klubber klarer seg også med en åkerfleck og en gressklipper. Klubben må ha realistiske planer. En klubb på 50 mann vil ikke kunne opparbeide seg nok midler til å anlegge 300 meter asfaltbane med klubbhus.

Støtteordninger

Kan vi få penger av NLF? Kommunen? Staten? NLF har ikke egne anleggsmidler, men det har NIF, og kommunen du bor i. Men det finnes ikke én plass der klubben kan søke og få penger til alt. Det må søkes om penger alle steder der det tenkes kan. I beste fall blir summen av alle små bidrag et stort nok beløp til at klubben kan lage en modellflyplass, men det må alltid påregnes egeninnsats gjennom dugnad og hjelp av venner og kjente.

En modellflyplass finansieres med en kombinasjon av:

- Dugnad
- Kommunale midler
- Statlige tilskuddsordninger
- Private sponsorer
- Ulike mindre støtteordninger
- Kronerulling
- Kakesalg

Kakesalg, sier du? Å ja. På samme måte som fotballaget går fra dør til dør og selger lodd, må også modellflyklubben påregne slike aktiviteter. Det gjelder å få inn penger fra alle mulige steder.

Momskompensasjon

Alle idrettslag har mulighet til å søke om momskompensasjon. Søknadsfristen er 15. August hvert år. Da kan klubben søke refusjon for utlagt MVA. All MVA vil bli kompensert. Man får typisk refundert halvparten av den MVA man har lagt ut, eller om lag 15 av de 25 % man har betalt i MVA. Anlegg prioriteres høyere enn andre MVA-utlegg. Nytt fra 2015 er at regjeringen bevilget 48,1 millioner kroner ekstra for 2015 for å sikre full momskompensasjon for idrettslag som bygger idrettsanlegg. Ordningen administreres av NIF, og du kan lese om dette på NIFs hjemmesider: www.idrettsforbundet.no/klubbguiden/momskompensasjon

Spillemidler til anlegg

Spillemidelfinansiering av anlegg er aktuelt der man har langsiktig kontrakt (minst 35 år) og beløpet er over minstegrensen. Minstegrensen for nærmiljøanlegg er 250.000, og 1,2 millioner for øvrige anleggstyper. Kulturdepartementet utgir årlig en veileder som inneholder all informasjon du trenger om spillemidler. Merk at det er kun godkjente anleggstyper som er støtteberettiget for spillemidler. NLF har forhåndsgodkjent to typer anlegg –modellflyplass type liten, og type stor som du ser i denne veilederen. På kulturdepartementets websider finner du aktuell veileder og informasjon. Dersom det er klart at klubben kan få en langsiktig kontrakt, er det kritisk at de kontakter NLF og kommunen før noe arbeid påbegynnes. NLF v/anleggskomiteen vil kunne bistå med rådgivning, og kommunen vil kunne sette klubben i “spillemiddelkøen”.

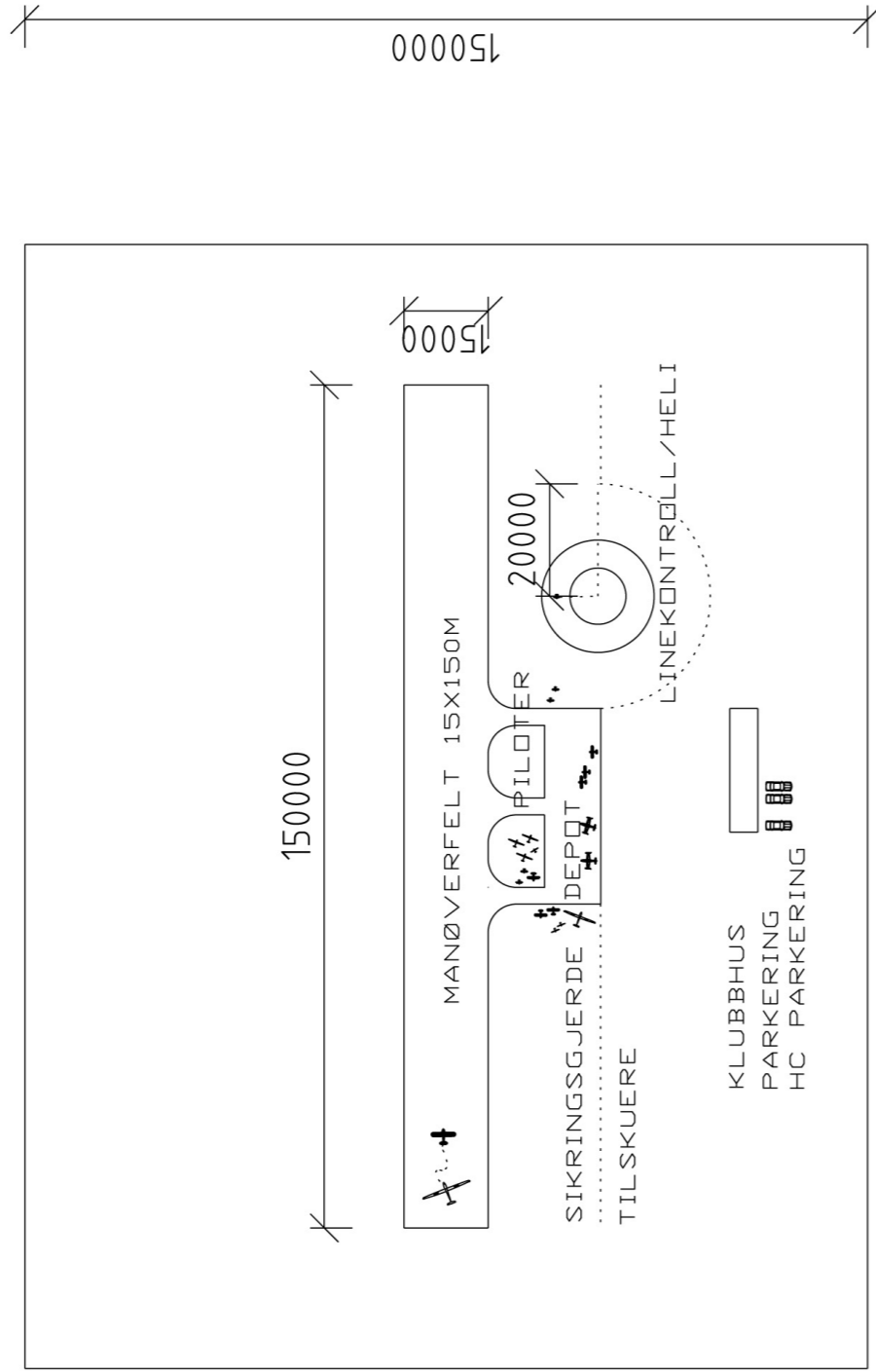
Godkjente anleggstyper for spillemidler

Kulturdepartementet (KKD) har godkjent to modellflyplasser som spillemiddelberettigede anlegg. Her ser du tegninger av de to ulike anleggstypene. Dersom det skal anlegges en annen type modellflyplass med spillemidler, må en ta utgangspunkt i en av disse og søke om dispensasjon, f.eks. pga. lokale grunnforhold. Originale tegninger utgis på forespørsel fra NLF.

6 LITEN MODELLFLYPLASS

SIKRINGSFELT 150X200M

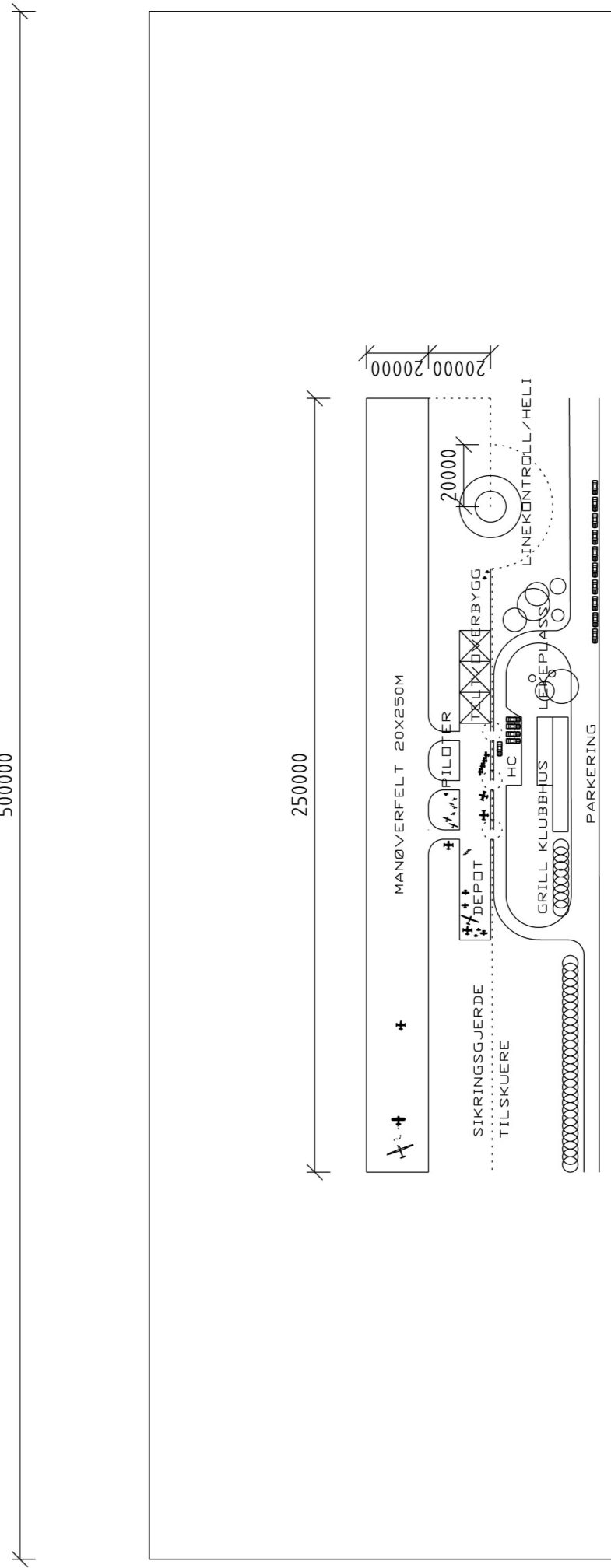
20000

STOR MODELLFLYPLASS

SIKRINGSFELT 150X500M

50000

Støtteordninger for idrettslag

Her finner du eksempler på ulike tilskuddsordninger, hvor det kan være mulig å hente penger. I mange tilfeller må klubben søke, og det finnes lokale ordninger i diverse sparebanker osv. Hensikten med å kontakte kommune og idrettsråd der dere ønsker å anlegge modellflyplass, er nettopp å få en oversikt over hvilke midler man kan søke om, og hvor.

De fleste kommuner har for eksempel tiltak for funksjonshemmede, dvs. universell utforming. Ved å få tilskudd til for eksempel bygging av rullestolrampe til klubbhuset, frigjør man penger som man kan benytte til andre deler av anlegget. Man kan spørre om midler til dette uten å ha aktive funksjonshemmede utøvere i klubben.

Sentrale støtteordninger:

Grasrotandelen

Alle som spiller Norsk Tippings spill har mulighet til å velge et idrettslag eller forening som skal få inntil 5 prosent av spill-innsatsen.

www.norsk-tipping.no/grasrotandelen/

Spillemidler til utstyr

Ordnningen er iverksatt av Kirke og - og Kulturdepartementet (KKD), og det har vært årlige utlysninger siden 2003. Modellflyklubber kan søke om tilskudd til for eksempel sikkerhetsnett.

Dette er en ordning som forvaltes av NIF, men NLF har ansvar for detaljfordelingen. Utlysningen skjer vanligvis på høsten. Alle klubber vil i den sammenheng få tilsendt e-post fra NLF med informasjon om årets søkerunde. Godkjente utstyrstyper for modellflyanlegg er for eksempel sikkerhetsnett og elektronisk resultat-tavle. Dette varierer fra år til år, så følg med på informasjon fra NLF vedrørende ustyrsordningen.

Støtte fra stiftelser, fond og legater

Helse og Rehabilitering (HR)

Modellflyklubber kan søke om støtte til prosjekter innen forebygging, rehabilitering og forskning, gjerne til satsinger for utsatte målgrupper. NIF er idrettens søkerorganisasjoner overfor HR.

Frist for å levere søknad til NIF: 15. mai

Mer informasjon: www.idrettsforbundet.no

Sparebankstiftelsen

Støtter prosjekter som skaper engasjement, har verdi over tid, som involverer frivillige og som gir et positivt bidrag til barn og unge. For hver søknadsfrist velger styret ut gaveformål som søknadene må treffe for å komme i betraktning. Søknadsfrister to ganger i året: 15. februar og 15. september.

Mer informasjon: www.sparebankstiftelsen.no

Gjensidigestiftelsen

Klubbene kan søke om midler til prosjekt som fremmer trygghet og helse. Tiltakene må være forebyggende, utviklende, aktivitetsskapende og samfunnsbyggende. Søknadsfrist: 15. september.

Mer informasjon: www.gjensidigestiftelsen.no

Ifs barneidrettsfond

Fondet gir økonomisk støtte til gode prosjekter for barn og unge. Alle idrettslag og klubber tilknyttet Idrettsforbundet kan søke. Hver klubb kan få tildelt inntil 50.000 kroner.

Mer informasjon: www.idrettsforbundet.no

Prinsesse Märtha Louises Fond

Tildeling fra fondet skal gå til tiltak i regi av organisasjoner og institusjoner, og komme flest mulig funksjonshemmede barn til gode.

Søknadsfrist: 1. august

Mer informasjon: www.kongehuset.no

Regionale og lokale støtteordninger

Lokale aktivitetsmidler (LAM)

LAM er en tilskuddsordning fra Kulturdepartementet. Tilskuddet skal gå til aktivitet for barn og unge i idrettslaget. Idrettsrådet i den enkelte kommune bestemmer tildelingskriteriene, basert på departementets retningslinjer, samt anbefalingene fra Norges idrettsforbund. Mer informasjon:

www.idrettsforbundet.no

Spillemidler til fellesutstyr i idrettslag og idrettskoler

Tilskuddsordningen er iverksatt av Kulturdepartementet, og gis til fellesutstyr i idrettslag og idrettsskoler. www.idrettsforbundet.no/klubbguiden/stotteordninger/spillemidler-til-utstyr/

Mobilretur

Idrettslaget tjener 30 kr pr. telefon, på å samle inn gamle mobiltelefoner og levere til NIF og Telenors returordning. www.idrettsforbundet.no/tema/kampanjer/ (slå opp «mobilretur»)

Lokale støtteordninger hos idrettskretsene

Se websiden til din idrettskrets for lokale støtteordninger: www.idrettsforbundet.no/idrettskretser

Sparing og rabattordninger

Se også hvordan ditt idrettslag kan spare penger ved å benytte seg av idrettens rabattavtaler. www.idrettsforbundet.no/klubbguiden/klubbokonomi/stotteordninger-og-inntektsmuligheter/

If trygghetsfond

Skadeforebyggende tiltak som brannsikring, refleksvester, redningsutstyr osv. støttes av If: www.if.no/web/no/om/samfunn/trygghetsfond/pages/default.aspx

Fokus Engasjement

Støtter breddeidretten. Barn og unge er prioritert. www.danskebank.no/nb-no/om-banken/samfunnsansvar/samfunn/pages/danskeengasjement.aspx

Øvrige tilskuddsordninger

Se også informasjon om ulike støtteordninger på Helsedirektoratet sin nettside:

www.helsedirektoratet.no/tilskudd

Kulturdepartementet har samlet en del tilskuddsordninger til frivillig virksomhet på sine sider på www.frivillig.no

Alle klubber anbefales å sjekke hvilke støtteordninger som til enhver tid anbefales på Idrettsforbundets hjemmesider, www.idrettsforbundet.no. Her har de fleste av de omtalte støtteordningene en fyldigere beskrivelse, samt veiledning for søkere med frister osv.

Penger til vedlikehold

Det er klubbens medlemskontingent som må bære hele vedlikeholdskostnaden, år etter år. I tillegg skal det legges til side penger til den dagen gressklipperen havarerer eller solcellepanelet tar kvelden. Tenk derfor på at klubben ikke anlegger noe større enn dere klarer å vedlikeholde med et realistisk antall medlemmer. Hold kontingenten på et fornuftig nivå, selv i tider med lite utgifter, for å bygge opp klubbkassa.

Dugnad

Dugnad utgjør en svært viktig ressurs, og er ofte helt avgjørende for at medlemmene skal kunne få et aktivitetstilbud. Dugnadsånden er derfor viktig å ta vare på, og NIF har utarbeidet noen enkle kjøreregler for dugnadsarbeid. Ha i bakhodet at dugnad gir fellesskap, og det er viktig at dette arbeidet oppleves som frivillig, sosialt og gøy. Dugnadsarbeid er eksempelvis vedlikehold og oppussing av anlegg/klubbhus, vaffelsteking, vakthold ved arrangementer etc. Loddsalg og annen type salg (eks. salg av dopapir, julekalender etc.) er også dugnadsarbeid.

Dugnadsvett – noen enkle kjøreregler:

1. Dugnad er frivillig og skal stå i et rimelig forhold til medlemmenes faktiske evne til å bidra. Idrettslaget bør stimulere til dugnad ved å gjøre det til en sosial møteplass for medlemmene.
2. Idrettslaget kan ikke pålegge ikke-medlemmer (for eksempel foreldre) å stille på dugnader.
3. Idrettslaget kan beslutte at enkeltmedlem som deltar på dugnad får en rimelig reduksjon i kontingent og/eller avgift. Med avgift menes utgifter knyttet til aktiviteten i idrettslaget (eksempelvis treningsavgift). Beslutning om hvilken økonomisk virkning deltakelse på dugnad skal få for medlemmet bør forankres på årsmøtet.
4. Idrettslaget kan ikke ilegge «bøter» eller pålegge medlemmene å betale «dugnadsavgift» for manglende deltakelse på dugnad.

(Hentet fra «Dugnad – en veileder» utgitt av Norges Idrettsforbund)

Kim Fritsch, Henning Jorkjend og Roy P. Johansen snekrer på flyplassen til Vingtor RC Club. Innfelt: Nymalt og flott nytt klubbhus laget på dugnad. FOTO: Hasse André Ruud

Regulering av anlegget

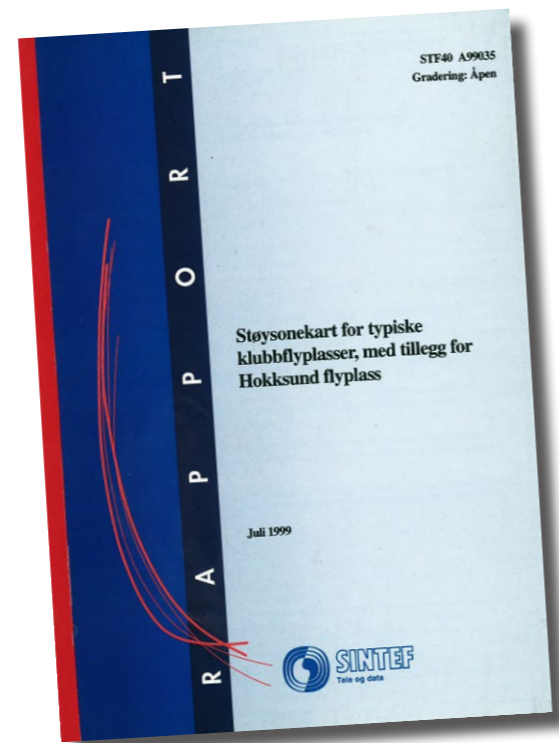
Uansett hvor klubben har sitt anlegg bør det reguleres til idrettsformål. Det innebærer en prosess i kommunen hvor det må godkjennes, og nabovarsler sendes ut osv. I enden får man et idrettsanlegg som står veldig trygt – det er ikke bare å si opp en leieavtale dersom eiendommen er regulert. For å benytte grunn regulert til et annet formål, kan man få dispensasjon. Dispensasjon gis i utgangspunktet kun for 5 år, men kan i noen tilfeller forlenges med ett år av gangen. En må påregne et reguleringsgebyr. Satsene varierer betydelig fra kommune til kommune.

Det er lurt å kontakte kommunen og be om et forhåndsmøte før en starter å arbeide med en reguleringsplan. Et møte koster ingenting, og setter ting på plass. Da vil kommunen opplyse om kjente problemstillinger som må løses før en regulering kan starte. De vil også gi en orientering om prosessen.

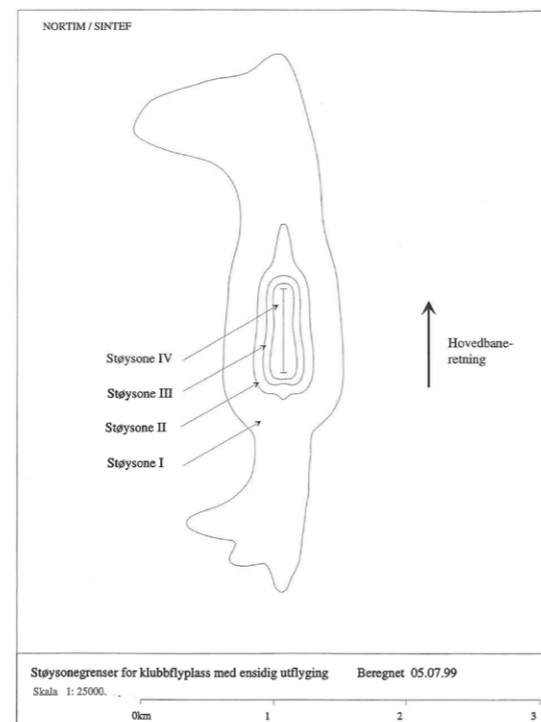
Mal for støysonekart

Sintef har i samarbeid med NLF utarbeidet en mal for støysonekart. Dette benyttes ifbm. med regulering, slik at støysoner etableres. Når dette er på plass, vil ikke tilfeldige støyklager føre frem, med mindre klager kan dokumentere at støy overgår de verdier som er regulert i de ulike sonene. Dersom NLFs klubsjablong for støyberegning etter gjeldende regler kan benyttes, er prisen for NLF-klubber kr. 5000,- (Kostnaden er lagt inn for å få en viss inndekning av den store kostnaden NLF hadde ved utviklingen av klubsjablongen for noen år siden).

Det er viktig at klubben først avklarer om modellen kan benyttes eller ikke i det aktuelle tilfellet. Det gjøres ved å kontakte Idar Granøien i SINTEF. Om den kan benyttes blir det uansett noen timers arbeid som SINTEF v/Granøien fakturerer etter gjeldende timesatser. Klubben mottar et estimat på hvor stor jobben (kostnaden) blir totalt. NLF fakturerer for bruk av sjablongen, og SINTEF fakturerer for arbeidet i den konkrete saken. Idar Granøien har telefonnummer 928 39 071, og e-postadressen er: IdarLudvigNilsen.Granøien@sintef.no

16

Bygninger

For å anlegge klubbhus og evt. andre bygninger og infrastruktur må klubben søke sin lokale plan & bygg-avdeling i kommunen om tillatelse til oppføring, iht. gjeldende regler. Husk at kommunen tar et gebyr for saksbehandling, som varierer kraftig fra sted til sted. Sjekk på forhånd hva gjeldende gebyr er, og om det krever dispensasjon å ta i bruk eller oppføre bygninger i det aktuelle området.

Forsikring av bygninger og løsøre

Norges idrettsforbund har krav om klubbforsikring for styreansvar og underslag. NLF har i 2016 gjort denne forsikringen obligatorisk for alle medlemsklubber. Videre er modellflyklubbene dekket for stevneansvar med Seksjonens ansvarsforsikring.

Disse to forsikringsordningene dekker et minimum en klubb bør ha. I tillegg må klubben vurdere hvilke eiendeler som bør forsikres og om de har andre forsikringsbehov.

Det kan dreie seg om:

- Bygninger med tilknyttet virksomhet, for eksempel kiosk med utsalg
- Anlegg og utstyr
- Kjøretøy som eies/leies av klubben
- Buss, traktor, arbeidsmaskiner, reklamesystemer o.l.
- Reiseforsikring

Norges idrettsforbund har avtale om klubbforsikring med If, som kan tilby gunstige pakker med pris som avhenger av antall medlemmer i klubben.

Ta kontakt med If så hjelper de klubben med å kartlegge forsikringsbehovet, telefon 02400 eller besøk www.if.no/nif

Eksempler på klubbhus, rullestolrampe og "gapahuk" som overbygg til depot. Copyright Bim Studio AS. Bim Studio v/Terje Gundrosen (post@bimstudio.no) kan kontaktes vedrørende kjøp av tegninger av disse bygningene til byggesøknad.

Haller til innendørsflyging

Det er stor pågang fra alle idretter for å få tilgang på haller. Etterslepet med hallbygging i kommunene er stort, og kapasiteten er derfor sprengt flere steder. Vær forberedt på at din nærmeste egnede hall vil være fullbooket på gunstige klokkeslett.

Tildeling av halltid til trening

Det er ulik praksis for tildeling av halltid. I Oslo kommune er jobben satt bort til Oslo Idrettskrets, i andre kommuner foregår det ved hjelp av idrettsrådet, mens noen kommuner tar fordelingsjobben selv. Sjekk hva som gjelder i din kommune og idrettskrets. Går fordeling av halltid via idretten der du bor, må du snarest melde inn behovet for halltid til krets eller idrettsråd slik at de får koordinert alle søkere.

Booking av restkapasitet

Kommunale flerbrukshaller er ofte tilknyttet skolene. Skolehaller er derfor reservert skolene i tidsrommet 08:00 – 16:00, men etter det kan de bestilles dersom de har ledig kapasitet. Husk å nevne at dere ikke behøver å bruke garderobe/dusj, slik at rengjøring belastes minimalt, det kan ha noe å si for prisen. Det går også an å sørge for henting av nøkler, låsing osv. selv, slik at hallen kan benyttes utenom betjente tidspunkter. Husk at enkelte kommuner skiller mellom trening og konkurranse, hvor trening har lavere timepris. Haller leies som oftest ut på timebasis.

Leie gymsaler

Oftest holder det med en gymsal, dersom den er stor nok. For å leie skolens gymsal etter skolens åpningstid må du ta kontakt med den aktuelle kommunen, som enten leier ut direkte, eller har satt dette bort til vaktmester eller den enkelte skole.

Leie til stevner, treff, konkurranser

Å leie en hall en helg i vinterhalvåret kan være veldig kostbart, grunnet stor pågang, og det er ofte bare private haller som har denne type utleie. Ta derfor en ringerunde og sjekk hvilke priser som gjelder. Det kan lønne seg å reise litt lengre. Haller er dyrest å leie i vintersesongen.

Oversikt over haller

Din kommune og/eller idrettskrets har oversikt over haller i din kommune. Eksempel fra Oslo:

www.bymiljoetaten.oslo.kommune.no/idrett_og_fritid/idrettshaller/
(Her finner du også fordelingsreglementet for Osloidretten)

Moss modellflyklubb får låne Mossehallen av Moss kommune hvert år til sitt romjuls-arrangement
FOTO: Jon Gunnar Wold

Tilgang til flyplasser

For større modeller er det ofte hensiktsmessig ut fra et plassbehov å oppsøke flyplasser for å få fløyet modellene. Det finnes to typer flyplasser i Norge:

- Flyplasser til allmenn bruk: «en flyplass som er åpen til benyttelse for allmennheten». (Typisk Avinor-flyplasser)
- Flyplasser som ikke er til allmenn bruk: «en flyplass som ikke er åpen til benyttelse for allmennheten» (typisk privateide flyplasser)

Forskriften BSL D 1-2 (Bestemmelser for Sivilt Luftfart) regulerer bruken av flyplasser i Norge.

Bruk av flyplass til ikke allmenn bruk skal være forhåndsavtalt (generelt eller for den enkelte flyging) med flyplassens innehaver eller den han har bemyndiget. Det samme gjelder bruk av flyplass til allmenn bruk utenfor åpningstiden.

Bruk av flyplasser til allmenn bruk må koordineres med NLF. Det er et kontinuerlig arbeid for å øke luftsportsutøvernes tilgang til for eksempel Avinor-flyplasser utenom åpningstid. Det foreligger pr. 2016 ingen generell avtale med Avinor og NLF om tilgang for modellfly.

Fremgangsmåte for å få tilgang til flyplasser til ikke-allmenn bruk

Det finnes ingen felles fremgangsmåte for å få tilgang til private flyplasser, det må avtales med flyplassens eier i hvert enkelt tilfelle, men i hovedtrekk er det følgende som må gjennomføres før flyging kan finne sted:

- Kontakte NLF for å koordinere henvendelsen. NLF har jevnlig dialog med de ulike flyplassene, og har ofte kontaktpersoner og oversikt over historikken til den enkelte flyplass. Vi anbefaler ikke å kontakte flyplassseiere på egenhånd uten å koordinere dette med NLF.
- Det må i samarbeid med flyplassseier utarbeides operative prosedyrer for modellflyging, som innføres i flyplassens håndbok

Eksempler på operative prosedyrer er for eksempel at modellflyging kun skal skje på gitte steder og til visse tider, det skal alltid flys med vingmann/spotter som har radiokontakt med tårntjeneste eller fly i lufta. Alle operative prosedyrer må tilpasses hver enkelt flyplass.

NLF kan bistå med å rette henvendelser til flyplassseiere, med forslag til operative prosedyrer. I enkelte tilfeller finnes det NLF-tilsluttede flyklubber og mikroflynklubber på den aktuelle plassen som også kan hjelpe til.

Rakkestad, Fyresdal, Jarlsberg og Starmoen er eksempler på flyplasser som allerede har operative prosedyrer for modellflyging.

Radiotelefonisertifikat

En forutsetning for å fly modellfly på flyplasser, er radiokontakt med annen trafikk. Dette krever radiotelefonisertifikat, som utstedes av Luftfartstilsynet. Å ta radiotelefonisertifikat kan enhver gjøre på egenhånd som nettskole. Du kjøper kurset direkte fra luftfartsskolen.no, gjennomfører nettskolekurset, og melder deg opp til eksamen. På Luftfartstilsynet finnes oversikt over årets eksamensdatoer og eksamenssteder. I 2015 og 2016 kunne NLF-medlemmer ta kurs og eksamen direkte under Luftsportsuka på Starmoen, en ordning som vi regner med vil bestå så lenge det er interesse for det og Luftfartstilsynet fortsetter å godkjenne det som eksamenssted.

Luftfartsskolen

Å kunne kommunisere med annen lufttrafikk og flygekontrolltjenesten har stor betydning for flysikkerheten og avvikling av lufttrafikk. Hos Luftfartsskolen.no kan alle kjøpe kurset i Flytelefoni som nettskole. Etter bestått nettskole kan du avlegge eksamen for Luftfartstilsynet. Se www.luftfartsskolen.no

Fyresdal i Telemark er en flyplass hvor modellfly er velkomne
FOTO: Jone Birkelid

Støy og miljø

Miljømessig er en modellflyplass et ubetydelig inngrep, som kan reverseres om nødvendig. En modellflyplass med gress har ingen negative konsekvenser for verken flora eller fauna – tvert i mot kan det i mange tilfeller være et gunstig tiltak, hvor fugl, orm og annen fauna får et fristed fra landbruksmaskiner, gjødsel og vanningsanlegg.

Luftfartstilsynet legger en føring for aktsomhet. I Forskrift for luftfartøy uten fører om bord mv. heter det at ”All flyging med modellfly må skje på en hensynsfull måte som ikke utsetter luftfartøy, personer, fugler, dyr eller eiendom for risiko for skade eller for øvrig er til sjenanse for allmennheten.”

Støy og naboklager

I alle saker om omhandler modellflyplasser dukker det opp spørsmål om støy. NLF modellflyseksjonen har derfor utgitt ”Lyden av modellfly - en veileder for uønsket lyd”, som gir konkrete råd til lyddemping av modeller, og tiltak for å begrense lydnivået. Her finner du også svar på alt som har med målinger, målemetode og desibel å gjøre.

Naboklager er et veldig vanlig problem for modellflyplasser. Det har med å gjøre at en modellflyplass ofte er lagt til øde steder uten noen annen bakgrunnslyd enn fuglekvisper og vindsus, samt en og annen traktor. Lyden kan ved gitte vindretninger bære langt av sted, så det kan skje at en enkelt nabo klager. Vi har erfart at dialog er det desidert mest effektive for å løse en slik problematikk. Vi viser til veilederen for ytterligere info.

Modellflyging og fugl

Det er en vanlig misoppfattelse at modellflyging er skadelig for fuglelivet. Fugl mister ikke livet som følge av å møte et modellfly i lufta. Når fugl og modellfly fra tid til annen deler luftrom, viker fuglen unna i god tid. Dette er årsaken til den vanligste misforståelsen, dvs. at fordi fuglen viker unna, blir det antatt at modellflyging forstyrrer fuglelivet i slik grad at det kan gå ut over bestanden, og at særlig sårbare fuglearter kan bli utryddet som følge av forstyrrelsen. Dette er ikke tilfelle, noe undersøkelser og erfaringer viser. Vi

ser derimot at det dokumenteres funn av rødlistede fuglearter på modellflyplassene våre, og at det derfor er helt urimelig å påstå at fuglebestander minker som en konsekvens av modellflyging i et gitt område.

Fugl trives på modellflyplasser

Åpne områder med kortklippet gress (som modellflyplasser) en egnet landingsplass også for fugl, og et fristed de kun finner meget få andre steder. I villahager og parker er det vesentlig flere og mer uforutsigbare aktiviteter med dyr og mennesker, mens på modellflyplasser foregår aktiviteten i noen timer på ettermiddagen. Pga. at været i Norge setter en effektiv stopper for daglig modellflyaktivitet, er de fleste modellflyplasser uten aktivitet de fleste av årets dager. Det er ikke uvanlig at flokker med trekkfugl raster på modellflyplasser, eller at modellfly deler luftrom med alle slags fugler mens aktiviteten pågår. De aller fleste modellflyplasser ville ellers vært dyrket mark, hvor pløying og maskinelle inngrep ville gjort arealet mindre egnet for fugl.

Fugler dør av mange årsaker verden over. De som tar livet av flest fugler er huskatter, og fiende nr. 2 for våre fjærklede venner er kabler og høyspentledninger. Modellfly dreper ikke fugl, og som undersøkelser viser utgjør ikke aktiviteten noen forstyrrelse som kan påvises å ha negativ effekt på bestanden. Rapportene og ytterligere informasjon er tilgjengelig for nedlasting på NLF modellflyseksjonens hjemmesider:

www.nlf.no/modellfly/fugl

Fugl trives godt på modellflyplasser
FOTO: Thomas Kristensen

Søppel og vrakrester

Søppel og vrakrester må omhyggelig fjernes fra modellflyplass, og evt. krasjsted dersom uhellet skulle være ute. Beitende dyr kan få i seg vrakrester og ta skade av det. Merk at Modellflyseksjonens ansvarsforsikring dekker skade på dyr og eiendom som piloten eller klubben kan bli holdt ansvarlig for.

Flyging fra tilfeldige steder, islagt vann og lignende

Allemannsretten har sterke nordiske tradisjoner og innebærer blant annet at innbyggerne i Norge i stor utstrekning kan bevege seg fritt i naturen, selv om grunnen man ferdes på eies av staten eller private. Samtidig forutsetter lovverk og hevd at denne typen bruk av annen manns mark skjer på en måte som ikke er til skade for eieren. Dette er regulert i Friluftsløven.

Det skilles mellom innmark og utmark, hvor utmark er fritt tilgjengelig (og lov til å fly) mens innmark er private områder hvor du generelt ikke har lov til å være. Eksempler på innmark er gårdstun, hyttetomt, beite, skogplantefelt og dyrket mark. Dyrkede jorder går over til å være utmark når den er frosset eller snølagt. Det er dermed tillatt med ferdsel. Men med ferdsel i denne sammenhengen menes bevegelse – du har derfor ikke lov til å stå og fly på et frossent jorde uten tillatelse fra grunneier.

Å fly på islagt vann er tillatt, forutsatt at du følger de generelle bestemmelsene i Friluftsløven. Vi anbefaler å alltid ha med en utkikksperson når du flyr på isen og aldri fly alene. Du er sjelden eneste bruker av et islagt vann. Isfiskere og familier på ski eller skøyter har en tendens til å komme for å se på flygingen, og du kan ikke kontrollere tilskuere mens du selv flyr. Sjekk alltid isen før du flyr, og husk ispigger.

Dispensasjon i LNF-område

Arealformålet landbruks-, natur- og friluftslivsmål (LNF) omfatter områder som skal nyttes eller sikres til jordbruk og skogbruk, og/eller som skal bli liggende som natur- og friluftsområder. Dette er arealer som i det vesentlige skal være ubebygget, eller bare bebygget i tilknytning til landbruksdrift og bruk av området til friluftsliv. I disse områdene er følgende tillatt:

- Oppføre bygninger eller iverksette anlegg eller andre tiltak som er nødvendige for landbruksdrift
- Aktuelle tilretteleggingstiltak for friluftslivet

Kommuneplanens arealdel kan stille krav om reguleringsplan for slikt område, eller den kan gi direkte hjemmel til utbygging gjennom enkeltsaksbehandling. For å anlegge modellflyplass i LNF-område må du søke dispensasjon.

Saksgangen i dispensasjons- og reguleringsaker er såpass kompleks at det vil tære på tillitsmannsapparatet å kjøre slike saker alene. Klubben må beregne at flere personer må være involvert for å dele på ansvaret. NLFs anleggskomiteé kan bistå med rådgivning og eksempler på slikt arbeid fra tidligere. Modellflyseksjonen har også konkrete eksempler på dispensasjonssøknader fra LNF-bestemmelsene i forbindelse med regulering.

På islagt vann gjelder allemannsretten, og du må følge aktsomhetsbestemmelsene i Friluftsløven. Husk ispigger.
FOTO: Jon Gunnar Wold

Sikkerhet

Klubben er ansvarlig for å ivareta sikkerheten ved anlegget. Det desidert mest effektive tiltaket for å beskytte publikum og piloter er et sikkerhetsnett mellom depot og rullebane. Nett kan kjøpes fra flere steder, blant annet www.transportutstyr.no som også kan lage spesialløsninger etter mål.

Vi anbefaler at nettet omslutter depotet, og/eller går i hele depotets lengde. Det er publikum og piloter i depotet som skal beskyttes av det primære sikkerhetsnettet. Det må være smale åpninger i nettet for inn/utpassering på rullebanen – selvsagt brede nok til å kunne få modellene ut og inn, men så smale som mulig. Normal høyde på et sikkerhetsnett er 3-5 meter avhengig av depotets utforming. Piloter som flyr og evt. hjelpemann bør beskyttes mot taksende modeller med lave bur/nett og stå på definerte pilotplasser mens de flyr.

Klubben får dekket inntil 1/3 av kostnaden ved innkjøp av sikkerhetsnett for modellflyging iht. NIF utstyrsordning, forutsatt at anskaffelseskostnad overstiger 10.000 kr. Husk også å søke om MVA-kompensasjon for alle utgifter.

Det bør også finnes vindpølse som viser vindretning og vindstyrke. I tillegg bør alle modellflyplasser ha utstyr til brannslukning og førstehjelp. Husk at vanlig pulverapparat for brannslukning ikke slukker LiPo-batterier som har tatt fyr. En hjertestarter er også en trygghet for medlemmene.

Alle modellflyplasser må ha hensiktsmessige sikkerhetsregler som er slått opp slik at det er godt synlig for alle som skal fly der. Det kan være sikkerhetssoner, bestemte landingsretninger eller at man alltid starter motorer med propellen ut mot jorden og ikke mot andre piloter. Flyplasser kan også ha spesielle krav til utkikksperson og lignende om man flyr i nærheten av fullskala flyplasser.

Husk å oppbevare bensin, fuel, LiPo-batterier m.m. utilgjengelig for barn og publikum.

Karl Glommen skoleflyr på Luftsportsuka. Merk sikkerhetsnettet i bakgrunnen. FOTO: Jon Gunnar Wold

Stevne/konkurranse

NLF modellflyseksjonen anbefaler "Stevnehåndboka" skrevet av Einar Hagerup. Denne er tilgjengelig i trykt utgave gratis. Bestill hos NLF, eller last den ned selv fra nlf.no/modellfly/dokumenter. I denne finner du det meste av nyttig informasjon om det å arrangere og håndtere publikumsarrangement og konkurranser på klubbens anlegg.

